

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-4819/2016. számú ügyben**

Előadó: dr. Szajbély Katalin

Az eljárás megindítása

Egy civil szervezet fordult hozzám beadvánnyal, amelyben a Nemzeti Adó-és Vámhivatalnak (a továbbiakban: NAV) az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvénnyel (a továbbiakban: Itv.) kapcsolatos jogértelmezésével összefüggésben fogalmazott meg aggályokat.

A beadványozó Háttér Társaság leírta: az Itv. rendelkezései valamennyi illetékneemben mentesítik a vagyonszerzési illeték alól a házastársak közötti vagyonszerzéseket, azok ingyenes illetve visszerthes jellegétől, valamint a vagyontárgy értékétől függetlenül. A bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Béktv.) 3.§ (1) bekezdése pedig általános utaló szabályként rögzíti, hogy *„ha e törvény eltérően nem rendelkezik, vagy e törvény a rendelkezés alkalmazását nem zárja ki, megfelelően alkalmazni kell a) a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra, b) a házastársra vagy házastársakra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársra vagy bejegyzett élettársakra, c) az özvegyre vonatkozó szabályokat az elhunyt bejegyzett élettárs túlélő bejegyzett élettársára, (...) f) a házaspárra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársakra.”*

A beadványozó leírta, hogy az elmúlt időszakban több olyan eset is a tudomásukra jutott, amikor a NAV a megözvegyült bejegyzett élettársak esetén a házastársak esetén irányadó illetékmentesség szabályainak alkalmazása helyett ingatlan öröklése esetén 9%, egyéb esetben 18% örökösödési illeték megfizetését írta elő. Jelezte továbbá, hogy ez a jogértelmezés nem áll összhangban a NAV korábbi gyakorlatával sem. Figyelemmel arra, hogy a beadvány alapján felmerült az egyenlő bánásmód követelményével, valamint a jogállamiság elvéből következő jogbiztonsággal összefüggő, természetes személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő visszásság gyanúja, a beadványozó jelzése alapján, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 18. § (4) bekezdése alapján az ügyben hivatalból vizsgálatot indítottam. Vizsgálatom során tájékoztatást kértem a nemzetgazdasági minisztertől (a továbbiakban: NGM), a NAV elnökétől valamint – figyelemmel arra, hogy a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 81. § (2) bekezdése értelmében az igazságügyi miniszter a Kormánynak az alapvető jogok érvényesüléséért és a jogrendszer koherenciájáért felelős tagja – az igazságügyi minisztertől.

Az érintett alapvető jogok és alkotmányos alapelvek

- a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés: *„Magyarország független, demokratikus jogállam.”*];
- az emberi méltósághoz való jog [Alaptörvény II. cikk: *„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltóságához.”*];
- a hátrányos megkülönböztetés tilalma [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés: *„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”*];

Alkalmazott jogszabályok

- a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (Béktv.)
- az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvénnyel (Itv.)
- személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja. törvény)

A megállapított tényállás

1. A beadványozó leírta, hogy a Háttér Társaság jogsegélyszolgálatához az elmúlt időszakban több olyan megözvegyült bejegyzett élettárs fordult, akik esetében az öröklési illeték megállapítása során a NAV a törvényben biztosított illetékmentesség szabályainak alkalmazása helyett illetéket szabott ki. A Háttér Társaság ezért a NAV Központi Irányításához 2016 januárjában benyújtott közérdekű bejelentésében felhívta a figyelmet az illetékszabályok alkalmazásával kapcsolatos fenti anomáliákra és azok orvoslására vonatkozóan javaslatokat fogalmazott meg (munkatársak képzése, tájékoztató anyagok kiadása, stb.).

A NAV 2016 májusában, az NGM megkeresését követően tájékoztatta a beadványozót az NGM álláspontjáról, melynek értelmében a bejegyzett élettársak vagyonszerzéseit illetően a házastársakra vonatkozó illetékkedvezményi szabályokat nem lehet érvényesíteni, a bejegyzett élettársaknak az általános szabályok szerint kell a vagyonszerzési illetéket megfizetni. Ennek indoka, hogy a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Stabtv.) értelmében az adószabályokat az adótörvényekben, így az illetékjogi rendelkezéseket az illetéktörvényben kell megjeleníteni. A Béktv. ennél fogva nem alkalmas adójogi joghatás kiváltására. Adókedvezményekre továbbá senkinek nincs alanyi joga „amennyiben a jogalkotó Országgyűlés úgy dönt, hogy egyes illetékjogi rendelkezéseket a bejegyzett élettársakra nézve is alkalmazni kell, akkor azt kifejezetten nevesíti”.

A Háttér Társaság a részemre megküldött beadványában részletesen vitatta a fenti jogértelmezést. Leírta emellett, hogy a NAV gyakorlata sem következetes, így nem felel meg a jogbiztonság követelményének. Így hivatkozott a NAV Központi Hivatala Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási Főosztálya által 2011-ben leírtakra, melyek értelmében a házastársakkal azonos módon kell megítélni a bejegyzett élettársi kapcsolatban élő párokat, amikor az élettársuk tekintetében öröklési vagy ajándékozási illeték megfizetése kerül szóba. Hasonlóan érvelt a NAV Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága Tájékoztatási Főosztálya a beadványozó által hivatkozott levelében, melyben kifejtette: mivel a Béktv. nem tartalmaz eltérő vagy kizáró rendelkezést az első házások kedvezményével kapcsolatban, ezért az megfelelően alkalmazható a bejegyzett élettársak esetében is. Konkrét eseteket is leírt a beadványozó, amelyekben a megözvegyült bejegyzett élettársak esetén az elsőfokú adóhatóság nem állapított meg illetékmentességet, a másodfokú adóigazgatási szerv azonban megállapította azt.

A beadványozó a NAV gyakorlata ellentmondásosságának alátámasztására utóbb csatolt egy olyan határozatot, amelynek a tárgyát képező ügyben a NAV ügyintézője az adóbevallás utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés során készült jegyzőkönyvben arra hivatkozott, hogy a Béktv.-ben szereplő utalószabály az első házások kedvezményére nem terjed ki. Az eljárást lezáró, 2016 nyarán kelt határozatban ugyanakkor a NAV végül mégis az ügyfélnek adott igazat, és megállapította, hogy a Béktv. utalószabályának a hatálya mégis kiterjed az adótörvényekre, a konkrét esetben az első házások kedvezményét rögzítő rendelkezésre is. Mindhárom megkeresett szervet arra kértem, foglaljanak állást arról, hogy álláspontjuk szerint *az adó-és illetékjogszabályok vonatkozásában alkalmazandóak-e a házastársakra vonatkozó rendelkezések a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők tekintetében is*, figyelemmel a Béktv. 3.§ (1) bekezdésében foglalt generális utaló szabályra.

2. Az NGM nevében válaszoló miniszterhelyettes levelében rögzítette: az egyes adószabályok vizsgálatakor minden esetben szem előtt kell tartani, hogy az Alaptörvény 40. cikke a közteherviselés alapvető szabályainak meghatározását a közös szükségletek kielégítéséhez való kiszámítható hozzájárulás érdekében sarkalatos törvény – nevezetesen a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Stabtv.) – szabályozási körébe utalja. A Stabtv. 35. §-a (illetve a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 3. §-a) értelmében az adószabályokat az adótörvényekben, így az illetékjogi rendelkezéseket az illetéktörvényben kell megjeleníteni. Ebből az NGM álláspontja szerint az következik, hogy egy, az adózási szabályozástól eltérő kontextusban született, kifejezetten nem adózási tárgyú és az adózás körében nem értelmezhető, adókötelezettséget egyértelműen meghatározó normatartalommal nem bíró rendelkezés, vagyis a Béktv. nem alkalmas adójogi joghatás kiváltására.

A Béktv. (az Alaptörvény hatálybalépését megelőzően, 2009-ben hatályba lépett) szabálya tehát a tárca megítélése szerint nem befolyásolhatja, hogy valamely adóelőny mely személyeket illet meg. Az NGM hangsúlyozta továbbá, hogy az adókedvezmények kapcsán az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata az, hogy az adókedvezményekre senkinek nincs az Alkotmányon alapuló alanyi joga; az adókedvezmények megadása a jogalkotó mérlegelési jogkörébe tartozik. Az adómentességi rendelkezések kiterjesztő értelmezésére tehát nincs lehetőség. A miniszterhelyettes válaszában hivatkozott az Itv. azon rendelkezéseire, amelyek valamennyi illetéknemben mentesítik a vagyonszerzési illeték alól a házastársak között realizálódó vagyonszerzéseket, azok (ingyenes, visszerthes) jellegétől és a vagyontárgy értékétől függetlenül.

Az Itv. által rögzített, a házastársak vagyonszerzéseire vonatkozó illetékmentességi rendelkezések mindazon személyek jogügyletei kapcsán érvényesítendőek, akik házastársak. E tekintetben az nemzetgazdasági tárca szükségesnek tartotta megjegyezni, hogy a Béktv. 3. § (1) bekezdésének a)-c) pontjai nem azt rögzítik, hogy a bejegyzett élettársak házastársaknak minősülnek. Sőt, a bejegyzett élettársi kapcsolat és a házasság között fellelhető hasonlóságok ellenére vitathatatlan, hogy a bejegyzett élettársi viszony a házasságtól több tekintetben markánsan elkülönülő jogintézmény.

Az NGM álláspontja értelmében, amennyiben a jogalkotó Országgyűlés úgy dönt, hogy egyes illetékjogi rendelkezéseket a bejegyzett élettársakra nézve is alkalmazni kell, akkor azt kifejezetten nevesíti, mint ahogyan tette ezt az Itv. 18. § (4) bekezdésének a) pontjában.¹ Az NGM érvelése szerint tehát: ha a házastársakra vonatkozó illetékszabályok automatikusan vonatkoznának a bejegyzett élettársakra is, akkor az Itv. említett rendelkezése nyilvánvalóan nem nevesítené külön a bejegyzett élettársakat.

Mindezek alapján tehát a miniszterhelyettes válaszában hangsúlyozta, a bejegyzett élettársak vagyonszerzéseit illetően a házastársakra vonatkozó illetékkedvezményi szabályokat nem lehet érvényesíteni, a bejegyzett élettársaknak az általános szabályok szerint kell a vagyonszerzési illetéket megfizetni. Azonos konklúzióra jutott az NGM az Szja törvény 29/C. §-ában rögzített első házások kedvezményével összefüggésben is.

3. A NAV Központi Irányítás Vezetője válaszában arról tájékoztatott hogy a Béktv. hivatkozott rendelkezésének adó- és illetékügyekben történő alkalmazása kapcsán az egységes jogalkalmazás kialakítása érdekében szakmai iránymutatás céljából egyeztetést folytatott le az NGM-el. Ezzel összefüggésben megjegyezte, hogy az adóhatóság a jogalkalmazás során a minisztérium által kiadott szakmai iránymutatásnak megfelelően kell, hogy eljárjon, tekintettel arra, hogy a minisztérium a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI.6.) kormányrendelet rendelkezései alapján az adóhatóság irányító szerve.

A minisztérium szakmai iránymutatásában foglaltak szerint az Itv.-ben rögzített illetékmentességi rendelkezések mindazon személyek jogügyletei kapcsán érvényesítendőek, akik házastársak. Az NGM válaszával összhangban a NAV is hangsúlyozta, hogy a Béktv. generális utaló szabálya ellenére a házasság és a bejegyzett élettársak kapcsolata nem ekvivalens, a fellelhető hasonlóságok ellenére a két jogintézmény markánsan elkülönül egymástól. A bejegyzett élettársi kapcsolattal összefüggésben bizonyos esetekben maga a Béktv. is a házasságtól eltérő szabályokat rendel alkalmazni, és a Béktv. 3. § (1) bekezdés a) - c) pontjai sem azt rögzítik, hogy a bejegyzett élettársak házastársaknak minősülnek.

A NAV válaszában az NGM érvelésével lényegében azonos módon jut arra végkövetkeztetésre, hogy a bejegyzett élettársak vagyonszerzéseit illetően a házastársakra vonatkozó illetékkedvezményi szabályokat nem lehet érvényesíteni.

---

¹ 18.§ (4) A (2) bekezdés *h*) pontjában foglalt vagyonszerzés után akkor kell az illetéket megfizetni, ha *a*) a vagyonszerző, illetve - magánszemély vagyonszerző esetén - annak házastársa, bejegyzett élettársa, gyermeke, szülője, *b*) az *a*) pontban felsoroltak - önálló vagy együttes - többségi tulajdonában álló gazdálkodó szervezet, *c*) az *a*) és *b*) pontban felsoroltakkal a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kapcsolt vállalkozási viszonyban lévő gazdálkodó szervezet, tulajdonában álló vagyoni betétek aránya önállóan vagy együttesen eléri vagy meghaladja az összes vagyoni betét 75%-át.

A NAV-nak címzett megkeresésemben arra is rákérdeztem, hogy az elmúlt évek gyakorlatára visszatekintve miként alkalmazta a NAV az adójogszabályoknak a házastársakra vonatkozó, illetve Itv.-nek a házastársak közötti vagyonszerzési illetékmentességet előíró rendelkezéseit a bejegyzett élettársak vonatkozásában; készült-e bármilyen belső tájékoztató, iránymutatás az e tárgyú jogalkalmazással összefüggésben. Rákérdeztem továbbá arra is, hogy történt-e változás a jogalkalmazási gyakorlatban, és ha igen, az mire vezethető vissza.

A válasz értelmében Magyarországon 2009. július 1-jétől vezették be a bejegyzett élettársi kapcsolatot. 2010. január 1-jétől pedig mind az azonos nemű, mind a külön nemű párok kérhetik élettársi kapcsolatuk nyilvántartásba vételét. Az akkor irányadó jogértelmezés szerint a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők az Itv. akkor hatályos 12. § (1) bekezdése alapján az I. csoport szerinti kulcs alkalmazásával kiszámított öröklési, illetve ajándékozási illetéket fizették meg (e körben tehát a házastárssal estek azonos megítélés alá, nem pedig a III. csoportba tartozó „más örökssel”), illetve a házastárssal azonos csoportban mentesültek az illeték megfizetése alól a megszerzett örökrész tiszta értékéből számított 20 millió forint erejéig (Itv. 16. § (1) bekezdés c) pontja). A válasz értelmében az Itv. 2013. január 1-től módosításra került, az akkortól hatályos Itv. 16. § (1) bekezdés i) pontja alapján a túlélő házastárs által megszerzett örökrész illetékmentes. A módosítás következtében jogértelmezési kérdésként merült fel a bejegyzett élettársak illetékjogi helyzete, ezért az adóhatóság egyeztetést kezdeményezett a minisztériummal. Az egyeztetés eredményeképpen a fentiekben részletezett szakmai iránymutatás született, miszerint illetékmentesség kizárólag a túlélő házastársat illeti meg, az Itv. rendelkezései alapján nem részesül illetékmentségben sem az elhunyt élettársa, sem pedig bejegyzett élettársa.

4. Az igazságügyi miniszter az NGM állásfoglalásától eltérő következtetésre jutott.

Leírta, hogy a Béktv. 2009. július 1-jei hatálybalépése óta lehetővé teszi, hogy nagykorú azonos nemű személyek anyakönyvvezető előtt bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíthessenek. Hivatkozott a Béktv. 3. § (1) bekezdésében foglalt utaló szabályra, mely szerint „*ha e törvény eltérően nem rendelkezik, vagy e törvény a rendelkezés alkalmazását nem zárja ki, megfelelően alkalmazni kell a) a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra, b) a házastársra vagy házastársakra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársra vagy bejegyzett élettársakra, c) az özvegyre vonatkozó szabályokat az elhunyt bejegyzett élettárs túlélő bejegyzett élettársára, (...) f) a házaspárra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársakra.*” Leírta: a Béktv. 3. § (1) bekezdésében foglalt utaló szabály általános érvennyel kimondja, hogy mindazon esetekben, amikor maga a Béktv. nem fogalmaz meg eltérő rendelkezést, vagy a rendelkezés alkalmazását nem zárja ki, a bejegyzett élettársi kapcsolat joghatásaira a jogszabályok házasságra irányadó rendelkezései alkalmazandók. Az IM hivatkozott továbbá a Béktv. 3. §-ának indoklására, amelynek értelmében „...*a bejegyzett élettársakat mindazok az adójogi, munkajogi, szociális, bevándorlási, honosítási stb. kedvezmények megilletnék, mint a házasságban élőket, illetve ugyanazok az eljárási szabályok is vonatkoznak rájuk, mint a házastársakra (pl: tanúvallomás megtagadásának joga, összeférhetlenségi szabályok). Kiemelhető még e körben, hogy a bejegyzett élettársak törvényes öröklési státusza is a házastársakéval azonos.*”

Az igazságügyi tárca értelmezése szerint a normaszöveg egyúttal azt is egyértelművé teszi, hogy a házasságtól eltérő szabályok alkalmazására csak a Béktv. kifejezett rendelkezése adhat lehetőséget, más törvényben vagy alacsonyabb szintű jogszabályban az eltérés nem megengedett. A miniszter utal továbbá az Alkotmánybíróság gyakorlatára is, nevezetesen a 32/2010. (III. 25.) AB határozatra. E határozatban az Alkotmánybíróság a Béktv. generális utaló szabályának értelmezése kapcsán az alábbiakat mondta ki: „A bírói gyakorlat nyomán a törvényhozó is élhet a törvényi analógia megoldásával, azaz két, egymáshoz hasonló, de egymással nem azonos életviszony egyikére (azonos neműek párkapcsolatára) a másikra (különböző nemű személyek házasságára) vonatkozó, már létező szabályokat rendelheti „megfelelően” alkalmazni.(...) A jogalkotó számos jogszabályt kifejezetten módosított, ezekbe a házasság mellé a BÉK-re történő utalásokat illesztett be, de továbbra sem élt azzal a lehetőséggel, hogy a jogrendszer egészében minden egyes, a házasságra vonatkozó jogszabályt külön módosítson.

Ezzel azonban jogalkalmazási nehézséget, jogbizonytalanságot nem okoz. A jogalkalmazás számára világos iránymutatást jelent annak az előírása, hogy ahol házasságról, házastársakról stb. van szó bármely jogszabályban, az alatt a hatálybalépést követően – a Békmtv.-ben megjelölt kivételektől eltekintve – az újfajta párkapcsolati személyállapotot keletkeztető BEK-et és magukat a bejegyzett élettársakat is érteni kell. Az ún. „megfelelő” alkalmazás elrendelése most is teret enged a bírói, jogalkalmazói mérlegelésnek abban a tekintetben, hogy esetről-esetre az adott konkrét élethelyzetben az érintett jogszabályhely alkalmazási feltételeit az azonos nemű párok vonatkozásában megállapítsa.”

Az Alkotmánybíróság a generális utaló szabályok kapcsán pedig általánosságban arra a megállapításra jutott, hogy ha „egy jogszabályi rendelkezés egy másik jogszabályra (illetve jogszabályi rendelkezésre vagy jogintézményre) utal, akkor a felhívott jogszabályban foglalt jogi norma megfelelően alkalmazandó az utaló jogszabály által szabályozott meghatározott életviszonyokra is. Ilyen esetben a felhívott jogszabályba foglalt jogi norma az utaló rendelkezés alapján, az abban meghatározott tekintetben kötelező erővel bír, attól függetlenül, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezés egyébként milyen más életviszonyokra alkalmazandó” (28/2013. (X. 9.) AB határozat)

Mindezek alapján a választott szabályozási megoldás eredményeként, *abol a jogszabályok a házastársakra kötelezettséget vagy jogot állapítanak meg, az a bejegyzett élettársakra külön utalás nélkül irányadó.* A jogalkotó eredeti szándéka szerint tehát a bejegyzett élettársakat mindazok az ágazati jogszabály szerint járó (adóügyi, munkajogi, szociális, bevándorlási, honosítási stb.) kedvezmények megilletik, amelyeket az adott norma nevesítetten a házasságban élőknek biztosít.

A vizsgálat tárgyát képező Itv. 16. § (1) bekezdés i) pontja szerint mentes az öröklési illeték alól „az örökhagyó egyenesági rokona (ideértve az örökbefogadáson alapuló rokoni kapcsolatot is), valamint túlélő házastársa által megszerzett örökrész.” Az IM válasza értelmében az Itv. 16. § (1) bekezdés i) pontjának a „túlélő házastárs” fordulattal történő kiegészítő jellegű módosítására 2013. január 1-el került sor, az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2012. évi CLXXVIII. törvény 182. §-a alapján. Ez egyben – a Békmtv. által választott szabályozási megoldásra tekintettel – azt is jelenti, hogy amennyiben a jogalkotó az Itv. említett módosításával kizárólag a túlélő házastársak vonatkozásában (a bejegyzett élettársak mellőzésével) kívánt volna mentességet biztosítani, úgy az Itv. módosítása mellett a Békmtv. megfelelő módosításáról is gondoskodnia kellett volna. Ugyanakkor a Békmtv. a házastársakra vonatkozó illetéknormák alkalmazása tekintetében eltérő, vagy kizáró rendelkezést nem tartalmaz, ezért ezek a szabályok is a törvény 3. § (1) bekezdése szerinti sommás utalás alapján értelmezendők – deklarálja az IM.

A miniszter arról is tájékoztatott továbbá, hogy vizsgálatom kapcsán megkereste az Emberi Erőforrások Minisztériumának Család- és Ifjúságért felelős államtitkárát (a továbbiakban: EMMI), aki szintén arra az álláspontra helyezkedett, hogy „...[a] bejegyzett élettársaknak a házastársakéval – főszabály szerint – azonos jogállása alóli kivételeket a Békmtv. 3. § (2)-(4) bekezdései határozzák meg, más jogszabályban ilyen eltérési lehetőségeket nem lehet rögzíteni. Tekintettel arra, hogy az említett kivételek között nem szerepel az illetékszabályok eltérő alkalmazásának lehetősége, az Itv.-ben a házastársakra irányadó illetékkedvezmények a bejegyzett élettársakat is változatlanul megilletik.”

A fentiekre tekintettel – összegezte álláspontját az IM – a jelenlegi jogszabályi környezetben az a jogértelmezés és joggyakorlat tekinthető elfogadhatónak, amely az Itv. 16. § (1) bekezdés i) pontja alapján a megözvegyült bejegyzett élettársakat a túlélő házastársakhoz hasonlóan mentesíti az öröklési illetékkötelezettség alól.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatásköröm tekintetében

Az Alaptörvény 30. cikk (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa alapjogvédelmi tevékenységet lát el, eljárását bárki kezdeményezheti.

Ugyanezen cikk (2) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa az alapvető jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszasságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltatja, orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez. A biztos feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) határozza meg. Az 1. § (2) d) pontja rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa tevékenysége során – különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával – megkülönböztetett figyelmet fordít a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak védelmére. Magyarországon a meleg és leszbikus emberek csoportja – az egyenlő bánásmód követelményét deklaráló jogi szabályozás ellenére – továbbra is nagymértékben kiszolgáltatott társadalmi csoportnak tekinthető. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) 2012-es felmérése szerint a magyar LMBT emberek 45%-a vált hátrányos megkülönböztetés vagy zaklatás áldozatává szexuális irányultságával összefüggésben a kutatást megelőző 12 hónap során.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Ajbt. 18. § (4) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa a hatóságok tevékenysége során felmerült, az alapvető jogokkal kapcsolatos visszasság megszüntetése érdekében hivatalból eljárást folytathat. A hivatalbóli vizsgálatot magánszemély vagy civil szervezet jelzése is megalapozhatja. Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket és az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

II. A vizsgált alapjogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során *autonóm, objektív módon*, kizárólag *alapjogi érvek* felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Álláspontom szerint az ombudsman akkor jár el helyesen, ha következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes alapjogi tesztekre.

Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”. Ugyanakkor a testület a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatának indokolása során azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény negyedik módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi élel mondta ki azt, hogy „*az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.*”

1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján Magyarország független, *demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság korábbi töretlen gyakorlata alapján ennek a jogállami minőségnek nélkülözhetetlen eleme a *jogbiztonság*. Az Alkotmánybíróság a 30/2012. (VI. 27.) AB határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és az Alkotmány 2. § (1) bekezdése azonosan deklarálja a jogállami klauzulát, tehát az eddig kialakított alkotmánybírósági gyakorlat továbbra is relevánsnak tekintendő.

Az Alkotmánybíróság által gyakran hivatkozott tétel, hogy a jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Az Alkotmánybíróság döntéseiben felhívta a figyelmet, hogy a jogállamiságnak számos összetevője van, a jogállamiság elvéből folyó egyik legfontosabb alapkövetelmény ugyanakkor éppen a *közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége*: a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. Demokratikus jogállamban ahhoz, hogy a természetes és jogi személyek életviszonyaikat, működésüket, magatartásukat a jog által előírtakhoz tudják igazítani, az elvárt kötelezettségeiknek eleget tudjanak tenni, szükség van a joganyag és a jogi eljárások stabilitására, a változásokra való felkészüléshez megfelelő idő biztosítására, az egyértelműsége, a követhetősége és az érthetősége. A jogbiztonság az alkotmánybírósági gyakorlat értelmében nem csupán a normák egyértelműségét követeli meg, de az *egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát* is.

2. Az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése rögzíti az egyenlő bánásmód követelményét. E rendelkezés értelmében Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alkotmánybíróság ma is helytálló megállapítása értelmében „a megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba.[...]” (9/1990. (IV. 25.) AB határozat) Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a hátrányos megkülönböztetés tilalma a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelveként nyert értelmezést, szoros összefüggésben az emberi méltósághoz való joggal. Alapvető elv, hogy nem minden megkülönböztetés tilos, csak az egyenlő méltóságú személyként kezelés követelményét sértő megkülönböztetés.

3. A Ptk. korábban hatályos élettárs-fogalmát – amely csak férfi és nő házasságkötés nélkül, közös háztartásban érzelmi és gazdasági közösségben együttélését ismerte el – alkotmányellenesnek minősítő 14/1995. (III. 13.) AB határozat értelmében a hagyományos és az akkor kivételes életközösségek számára az állam különböző jogi lehetőségeket kínálhat, amellyel elismeri és a különböző életviszonyokba integrálja őket. Eközben fenntarthat és támogathat hagyományos intézményeket, mint ahogy az új jelenségek elismerésére létrehozhat új jogi formákat is, s „ezzel egyszersmind a közfelfogás számára a »normalitás« határait tágíthatja”. Ezen jogintézmények kialakításánál az érintetteknek nem arra van joguk, hogy ugyanazon intézményt vehesse mindenki igénybe, hanem az az alkotmányos követelmény, hogy az érintetteket egyenlőként, azonos méltóságú személyként kezeljék. Az Alkotmánybíróság e határozatában leszögezte: „Két személy tartós életközössége megvalósíthat olyan értékeket, hogy az érintettek személyi méltóságának egyenlő figyelembevételére alapján az együttélő személyek nemétől függetlenül igényt tarthat jogi elismerésre.”

A 154/2008. (XII.17.) AB határozatban a testület kimondta, hogy az azonos neműek tartós párkapcsolata számára az elismerés és a védelem igénye - mivel ők házasságra nem léphetnek - az *emberi méltósághoz való jogból* és az abból származtatott önrendelkezési jogból, az általános cselekvési szabadságból, illetve a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogból levezethető. Az azonos nemű személyek számára tehát, akik az Alkotmány alapján házasságot nem köthetnek, a jogalkotónak az Alkotmány korlátai között biztosítania kell egymás irányában a házastársakéhoz hasonló olyan jogállást, amely az egyenlő méltóságú személyként kezelésüket biztosítja. Egy ilyen – a *de facto* élettársi kapcsolathoz képest privilegizált – jogintézmény célja egyfelől a regisztráció lehet, ami az élettársi viszony fennállásának bizonyítását könnyíti meg. Másfelől a törvényhozó az azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolatát mint jogi keretet lényeges alanyi – személyi és vagyoni – jogosultságokkal és kötelezettségekkel, mint tartalmi elemekkel töltheti ki olyan mértékben, hogy ezáltal számukra új személyi státus keletkezzen.

A házasság és a család Alkotmányban előírt (intézmény-)védelme konkrét jogok és támogatások formájában realizálódik. Az Alkotmányból azonban nem következik, hogy e jogokat ne lehetne egyedileg vagy – a jelenlegi hatályos jogrendszert áttekintve – akár egy generális utaló szabállyal kiterjeszteni az azonos nemű párokra. A 32/2010. (III. 25.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a Béktv. generális utaló szabályának értelmezése kapcsán kimondta: a bírói gyakorlat nyomán a törvényhozó is élhet a törvényi analógia megoldásával, azaz két, egymáshoz hasonló, de egymással nem azonos életviszony egyikére (azonos neműek párkapcsolatára) a másikra (különböző nemű személyek házasságára) vonatkozó, már létező szabályokat rendelheti megfelelően alkalmazni. A jogalkotó számos jogszabályt kifejezetten módosított, ezekbe a házasság mellé a bejegyzett élettársi kapcsolatra történő utalásokat illesztett be, de továbbra sem élt azzal a lehetőséggel, hogy a jogrendszer egészében minden egyes, a házasságra vonatkozó jogszabályt külön módosítson. Ezzel azonban jogalkalmazási nehézséget, jogbizonytalanságot nem okoz. A jogalkalmazás számára világos iránymutatást jelent annak az előírása, hogy ahol házasságról, házastársakról stb. van szó bármely jogszabályban, az alatt a hatálybalépést követően – a Béktv.-ben megjelölt kivételektől eltekintve – az újfajta párkapcsolati személyállapotot keletkeztető bejegyzett élettársi kapcsolatot és magukat a bejegyzett élettársakat is érteni kell. Az Alkotmánybíróság 43/2012. (XII. 20.) AB határozata hangsúlyozta: Magyarország – megfelelően az Alkotmánybíróság gyakorlatának is – biztosította a jogi védelmet és elismerést az azonos nemű élettársaknak, ehhez európai mércével is megfelelő és előremutató joghatásokat biztosított. A testület e határozatában rögzíti, hogy a más jogági normákban kifejeződő jogvédelmi (intézményvédelmi) szintet a jogalkotó nem szállíthatja le (burkoltan sem) – e követelmény megítélésem szerint értelemszerűen a jogalkalmazókra is irányadó.

III. Az ügy érdeme tekintetében

Az öröklési- és ajándékozási illeték általános mértéke az Itv. 12. § (1) bekezdése értelmében az egy-egy örökösnek, hagyományosnak juttatott örökség és a megajándékozottnak juttatott ajándék tiszta értéke után 18%. A (2) bekezdés értelmében a lakástulajdon és a lakástulajdonhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog ingyenes szerzése esetén az öröklési és ajándékozási illeték mértéke 9%. Az Itv 16.§ (1) bekezdés *i*) pontja értelmében *mentes az öröklési illeték alól az örökhagyó túlélő házastársa által megszerzett örökség.* A 17. § (1) *p*) pontja értelmében *mentes az ajándékozási illeték alól az ajándékozó házastársa által megszerzett ajándék; a v) pont értelmében pedig a házastársi vagyonközösség megszűntetéséből származó vagyonszerzés.* A Béktv. 3. § (1) bekezdése általános utaló szabályként rögzíti: *„Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, vagy e törvény a rendelkezés alkalmazását nem zárja ki, megfelelően alkalmazni kell a) a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra, b) a házastársra vagy házastársakra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársra vagy bejegyzett élettársakra, c) az özvegyre vonatkozó szabályokat az elhunyt bejegyzett élettárs túlélő bejegyzett élettársára, d) az elvált személyre vonatkozó szabályokat arra a személyre, akinek bejegyzett élettársi kapcsolatát megszüntették, e) a hajadonra, nőtlenre vonatkozó szabályokat arra a személyre, aki még nem volt házas, és bejegyzett élettársi kapcsolatot még nem létesített, és f) a házaspárra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársakra.”*

A Béktv. 3. §-nak további rendelkezései rögzítik azokat az eseteket, amikor a Béktv. a bejegyzett élettársi kapcsolat joghatásait a házasság joghatásaihoz képest differenciálni kívánja. Így a 3. § (2) bekezdése értelmében a bejegyzett élettársakra a házastársak által történő közös gyermekre fogadásra vonatkozó szabályok nem alkalmazhatóak, továbbá a bejegyzett élettársi kapcsolat apasági vélelmet nem keletkeztet. A (3) bekezdés a névviseléssel kapcsolatos speciális szabályokat rögzíti, a (4) bekezdés pedig kimondja, hogy az emberi reprodukcióra irányuló, külön törvény szerinti eljárásoknak a házastársakra vonatkozó rendelkezései a bejegyzett élettársakra nem alkalmazhatóak. Ahogy arra a Béktv. indokolása utal: a törvény általánosan egyértelművé teszi, hogy ahol jogszabály a házastársakra, házaspárra vagy a házasságra vonatkozóan állapít meg jogokat vagy kötelezettségeket, azokat a szabályokat a bejegyzett élettársakra, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolatra is megfelelően érteni kell.

A jogintézmény tehát a házassággal azonos vagyoni, öröklési jogkövetkezményekkel jár. Kiemelhető még e körben, hogy a bejegyzett élettársak törvényes öröklési státusza is a házastársakéval azonos. A Békvtv. 3. § (1) bekezdésében rögzített *generális utaló szabály kulcsfontosságú a bejegyzett élettársi kapcsolat tényleges joghatásai, jogkövetkezményei szempontjából*, hiszen ez tölti meg ténylegesen tartalommal e jogintézményt. Amint arra az Alkotmánybíróság is rámutatott a 32/2010. (III. 25.) AB határozatban: „A jogalkalmazás számára világos iránymutatást jelent annak az előírása, hogy ahol házasságról, házastársakról stb. van szó bármely jogszabályban, az alatt a hatálybalépést követően – a Békmtv.-ben megjelölt kivételektől eltekintve – az újfajta párkapcsolati személyállapotot keletkeztető BÉK-et és magukat a bejegyzett élettársakat is érteni kell.” Ezzel áll összhangban az Alkotmánybíróság által a generális utaló szabályok kapcsán 28/2013. (X. 9.) AB határozatban általánosságban megfogalmazott azon követelmény, mely szerint ha „egy jogszabályi rendelkezés egy másik jogszabályra (illetve jogszabályi rendelkezésre vagy jogintézményre) utal, akkor a felhívott jogszabályban foglalt jogi norma megfelelően alkalmazandó az utaló jogszabály által szabályozott meghatározott életviszonyokra is. Ilyen esetben a felhívott jogszabályba foglalt jogi norma az utaló rendelkezés alapján, az abban meghatározott tekintetben kötelező erővel bír, attól függetlenül, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezés egyébként milyen más életviszonyokra alkalmazandó.”

A Békvtv. generális utaló szabálya alapján tehát a házasság joghatásaival azonos joghatás kiváltása érdekében semmilyen további törvényben nem szükséges külön nevesíteni a bejegyzett élettársakat, amellett, hogy a bejegyzett élettársak külön nevesítése sem tilos.

Amint azt az Alkotmánybíróság is hangsúlyozta a 32/2010. (III. 25.) AB határozatban: „A jogalkotó számos jogszabályt kifejezetten módosított, ezekbe a házasság mellé a BÉK-re történő utalásokat illesztett be, de továbbra sem élt azzal a lehetőséggel, hogy a jogrendszer egészében minden egyes, a házasságra vonatkozó jogszabályt külön módosítson. Ezzel azonban jogalkalmazási nehézséget, jogbizonytalanságot nem okoz.” (Ekként értelmezhető az Itv.-nek az NGM illetve a NAV által hivatkozott, fent idézett 18. § (4) bekezdése is, amely egy konkrét esetben az illeték megfizetésére kötelezettek körében a házastárs mellett külön nevesíti a bejegyzett élettársat is.)

Egyetértve tehát az IM és az általa megkeresett EMMI álláspontjával, megállapítható, hogy a választott, a generális utaló szabályon alapuló szabályozási megoldás eredményeként, ahol a jogszabályok a házastársakra kötelezettséget vagy jogot állapítanak meg, az a bejegyzett élettársakra külön utalás nélkül irányadó. A jogalkotó eredeti szándéka szerint tehát *a bejegyzett élettársakat mindazok az ágazati jogszabályok szerint járó (adóügyi, munkajogi, szociális, bevándorlási, honosítási stb.) kedvezmények megilletik, amelyeket az adott norma nevesítetlen a házasságban élőknek biztosít.* Az azonos jogállás alóli kivételeket maga a Békvtv. határozza meg, más jogszabályban ilyen eltérések nem rögzíthetők. Tekintettel arra, hogy az említett kivételek között nem szerepel az adó- vagy illetékszabályok eltérő alkalmazásának lehetősége, *az Itv.-ben a házastársakra irányadó illetékedvezmények a bejegyzett élettársakat is megilletik.*

A NAV és az NGM jelenleg irányadó jogértelmezése alapján mindazonáltal, míg a házastársak az Itv. fent hivatkozott rendelkezései alapján illetékmentesen örökölnék egymás után, a bejegyzett élettársak ingatlan öröklése esetén 9%, egyéb esetben 18% örökösödési illeték megfizetésére kötelezettek. Megítélésem szerint – amelyet az IM és az EMMI fent részletezett jogértelmezése is alátámaszt – e jogértelmezés nem vezethető le a vonatkozó jogszabályokból. Álláspontom szerint a jogi szabályozás egyértelmű tartalma a fentiek szerint – azaz a Békvtv. szövege, annak jogalkotói indokolása valamint a vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat alapján – megállapítható.

Igy a szabályozás kapcsán nem merül fel a normavilágosság követelményének a sérelme. Mindazonáltal az NGM és a NAV által deklaráltan követett jogértelmezés – amely a beadványozó által jelzett és dokumentált módon a közelmúltig nem volt következetesnek tekinthető sem – sérti *az Alaptörvény B) cikke (1) bekezdésében rögzített jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelményét*, e körben különös tekintettel az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságára.

Hangsúlyozni szükséges ezzel összefüggésben, hogy az NGM illetve a NAV által követett jogértelmezés önmagán túlmutató veszélyeket is hordoz: annak más jogterületeken is történő alkalmazása azzal az eredménnyel járna, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat teljesen kiüresedne: a generális utaló szabály figyelmen kívül hagyásával ugyanis a bejegyzett élettársi kapcsolat egy kvázi jogkövetkezmények nélküli jogintézmény lenne. Súlyosbítja a fentieket az, hogy a fenti, lényegében kontra legem jogértelmezés az *Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített egyenlő bánásmód követelményének a sérelmét valósítja meg*, hiszen hátrányos helyzetbe hozza a bejegyzett élettársi kapcsolatban élő, értelemszerűen valamely szexuális kisebbséghez tartozó személyeket azáltal, hogy a jogszabályok által részükre biztosított illetékmentesség helyett őket illetékfizetésre kötelezi. Az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése az egyenlő bánásmód követelménye tekintetében védett tulajdonságok körében nem nevesíti ugyan kifejezetten a szexuális irányultságot, az mindazonáltal az „egyéb helyzet” szerinti különbségtétel tilalma tekintetében az Alkotmánybíróság gyakorlata (ld. például 37/2002. (IX. 4.) AB határozat) illetve az európai uniós szabályozás értelmében az személyiség lényeges vonásaként kétségtelenül az egyenlő bánásmód sérelmét potenciálisan megalapozó tulajdonságnak minősül. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint az Emberi Jogok Európai Egyezménye alapján a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetésnek nemcsak, hogy jogszabályban rögzítettnek és ésszerűnek kell lennie, de az csak különösen meggyőző és nyomós érvek alapján fogadható el [Id. pl. Karner kontra Ausztria (2003), Vallianatos és Mások kontra Görögország (2013)]. Hasonlóképp az Alkotmánybíróság is leszögezte a 37/2002. (IX. 4.) AB határozatban, hogy a heteroszexuális, illetve a homoszexuális irányultság egyaránt az emberi méltóság lényegéhez tartozik, szétválasztásukra, az érintett személyek méltóságának nem egyenlő kezelésére kivételes indokok szükségesek. Adózási kérdésekben viszont alapvetően nem mutatkozik olyan kivételes körülmény, amely indokoltá tenné a Béktv. főszabályától való eltérő kezelést, és a bejegyzett élettársaknak ne biztosítsa azt a kedvezményt, amit a házastársaknak biztosít.

Amint fent kifejtettem, a jogszabályok téves értelmezése útján a NAV illetve az NGM kizárja az illetékmentesség köréből a bejegyzett élettársakat, ezáltal őket – számukra vagyoni hátrányt okozva – illetékfizetésre kötelezte. Tekintettel arra, hogy e kizárást törvény kifejezett rendelkezése, nevezetesen a Béktv. fenti utaló szabálya ellenében kerül sor, annak nyomós okát, ésszerűségét nem szükséges vizsgálni. *Összegezve: álláspontom szerint a fenti gyakorlat sérti az Alaptörvény B) Cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelményét, így az Alaptörvény XV. cikkében deklarált egyenlő bánásmód követelményével összefüggő visszásságot valósít meg.*

Intézkedésem

A jelentésemben feltárt visszásság orvoslása érdekében

- az Ajbt. 31-32. §-ai alapján felkérem a nemzetgazdasági minisztert illetve a Nemzetgazdasági Minisztérium parlamenti és adóügyekért felelős államtitkárát, mint a Nemzeti Adó-és Vámhivatal Központi Irányítás vezetőjét, hogy a jövőben a Béktv. 3.§ (1) bekezdésében foglalt utalószabály jelentésemben is kifejtett alkotmányos értelmezésére figyelemmel, egységesen járjanak el az adó-és illetékszabályok értelmezése során, így ahol e jogszabályok a házastársakra (volt házastársakra) kötelezettséget vagy jogot állapítanak meg, az a rendelkezés bejegyzett élettársakra külön utalás nélkül irányadó.
- az Ajbt. 32.§ alapján felkérem a NGM parlamenti és adóügyekért felelős államtitkárát, mint a Nemzeti Adó-és Vámhivatal Központi Irányítás vezetőjét, hogy az Itv. 80. § (1) f) pontja alapján hivatalból intézkedjék a bejegyzett élettársak vonatkozásában téves jogértelmezés alapján – az Itv. 79.§ (2) bekezdés b) pontjában meghatározott határidőn belül – kiszabott öröklési illetve ajándékozási illeték törléséről illetőleg a megfizetett illeték visszatérítéséről.

Budapest, 2016. december

Székely László sk.